

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

Vlme, 1480

D[omi]nica secunda post pasca ser[monis]. xliii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

Sermo

meriti ex paucis credens dei filium. Secdo ponitur quid intenda-
tur p illa pauca que scripta sunt: hec aut: que ab euangelistis
dicunt: scripta sunt: instigante spūsancto docente et memorante
vt credatis: corde ad iusticiam. ore asiteamini ad salutem. ope
ostendatis ad fructuz vite: quia fides sine opibus mortua est:
Quia ihus est filius dei: Ad hoc em xps fecit miracula vt dei fi-
lius crederet. Jo. 10. opa que ego facio i noie p̄ris mei. ipsa te-
stimoniū phibent de me. ad hoc etiaz ois scriptura ordinat Jo.
5. Scrutamini scripturas. in quibz putatis vitam habere. ipse
sunt que testimonium phibent de me. Tercio postponit creden-
di utilitas: et vt credentes vitam habeatis: fides em est spūal
vite pncipium. Abac. 2. Iustus meus ex fide viuit. ita dum tñ
fides malis non mortificat opibus. quemadmodum de quibus-
dam dicit ap̄lus. asitentur se nosse deum. sc̄is aut negant: in
nomine eius: virtute nominis saluatoris habetur vita eterna.
Jo. 12. hec est vita eterna. vt cognoscant te deum verz ⁊ quem
misi ih̄m xpm ad quem vitam nos pducatur

Prima pars Dñica secunda. post pascha ser. xlii A

Ego sum pastor bonus ⁊c. Jo. 10. Si diligenti at-
tenderent hoies quanti sit ponderis aliis preesse.
non sic appeterent prelationis honore qz reuera n̄
est tanta dignitas honoris. quin equalis aut ma-
ior sit grauitas oneris. qz vero sola attenditur
honoris glia. iō oēs cupiunt aliis dñari. vnde Ber. ad hemricū
senonensem archiep̄m epla. 42. Meditantibz inquit honores
blandiunt. sed onera pensantibz tedio sunt atqz formidini. non
tñ oēs capiunt hoc verbum. multi em non tanta fiducia et ala-
critate currerent ad honores. si et sentirent et onera. Grauari pe-
fecto metuerent. nec cū tanto labore et piculo quarumlibet af-
fectarent insulas dignitatum. Nunc vero quia sola attenditur
gloria. ⁊ non pena puz esse clericuz erubescit in ecclesia. sc̄qz vi-
les estimant et inglos qui quocunqz eminentiori loco non fue-
rint. Quanti vero sit honoris curam alioz habere. dñs in presen-
ti ostendit. manifestans in seipo. quid ex eoz officio incumbat
pastoribz ecclesie. ⁊ tria sunt. d̄t em prelati sibi commissum
gregem diligere vt p eius salute ppriam vitam exponat Secdo
sic debet in eum attendere vt diligenter sibi commissos agnoscat
qd̄ ibi notatur. Ego sum pastor bonus et ego nosco ⁊c. Ter-
cio debet insistere vt errantes ad ecclesiam vnita est reducat qd̄
notatur. ibi. Et alias oues habeo. B In prima igit pte
euangelii ostendit se dñs bonū esse pastorez. Et tria facit. pmo

enim suam bonitatem pponit : Ego : et non alius : sum pastor bonus. qz vt dicit Jo. 10. .oēs quotquot venerunt p̄ter xpm. fures sunt et latrones. Nullus igit̄ est bonus pastor qui p̄ter xpm. dispositōem regimen summit̄ aiaz. ipse em̄ ē princeps ap̄stolorū. vt dicit̄. 1. Pe. 5. Et ideo ad eum p̄tinet pastores dare i ecclesia. Ephē. 4. Ipse dedit quosdam. quidēz ap̄stolos x̄. Nota qz x̄pus duo dicit. dicit namqz se esse pastorem. et dicit qz bonus ē pastor. pastoris namqz officiū est oues pascere vnde pastor dicitur a pascendo. pascit aut̄ x̄ps nos qui sumus p̄plus ei⁹ Ysa. 40. Sicut pastor gregem suum pascet. Eze. 24. Greges pascue mee hōies estis. Est aut̄ considerandum qz quadruplici alimento pascit nos x̄ps. primum est corporalis alimōie. hunc cibum corporalem deus prestat oīni carni. etiam irrationabilibz p̄s. Dauid oīm in te sperant dñe. et tu das illis escam in tpe oportuno. et qui dat escam omni carni. Scdm̄ alimentum est spūalis intelligentie. tibi em̄ spūalis est verbum dei quo aīa pascitur p̄ rectā intelligentiam eius p̄s. Dñs in loco pascue ibi me collocauit sup̄ aquam refectōis educavit me. aīam meam auertit. Terciū alimentum est sacramenti eucharistie. reficiunt̄ em̄ corp̄e. et sanguine x̄pi. Jo. 6. Caro mea vere est cibus. et sanguis meus vere est potus. Quartū alimentū ē sup̄celestis glorie. quo nō pascuntur nisi electi. vnde Gre. Pascua electōz sunt vultus dei p̄sens ubi eterna gaudia sempiternae v̄riditatis ibi hymni dulces et angeloz chori. ibi societas sup̄noz ciuium. ibi dulcis sollemnitas a p̄grinatione. et crisi labor e seculi redeuntū ibi x̄. De c sunt illa pascua que p̄mittit̄ electis ouibus Eze. 34. dicens i pascuis vberimis pascam eos in montibz excellis isrl̄. erunt pascua eoz. vbi requiescunt in herbis virentibz. et in pascuis pinguibz pascunt̄. C Sed attendendū qz x̄ps ascendens in celum pastores in ecclesia constituit. qui gregem dñi et ip̄i pasceret vnde in p̄sona oīm pastoz petro dixit post resurrectionem. pascite oues meas. Jo. 21. Et ideo idem pastor ecclie ceteros pastores ordatur. 1. sua epistola ca. 5. pascite qui in vobis est gregez dei. Debent aut̄ pastores ecclie pascere p̄lm̄ triplici cibo. p̄mo corporali. ad hoc em̄ habet ecclesia possessiones et diuitias. vt viz subueniant indigentibz. vnde Amb. li. de officiis. et habet̄ 12. q. 2. Quz ecclesia h̄t non vt seruet. sed vt erroget in necessitatibz. et h̄m qz ibidem d̄r eodem ca. p̄ alimōia paupum. p̄ redemptione captiuoz. pro sepultura xpianoz. licet vasa ecclesie etiam assecrata asfringere. et p̄ necessitatibz distribuere. Nam vt dicit̄ Xu. in sermone de comuni vita clericoz. nō est episcopi

Sermo

seruare auz. et a se reuocare mendicantis manum. Et hic. gloria
epi est pauperum necessitatibus prouidere. unde dicebat Ambrosius. secundum
quod legitur. 23. q. 8. Dicitur que mea sunt. sunt pauperum. itaque secundum quod
dicit Leo papa. Episcopus rebus ecclesie tanquam comedentis. non tanquam
propriis utatur. Sed hoc valde dolendum est. quia bona ecclesie que
pauperibus essent eroganda. hodie multi pastores turpiter altero
modo trium modorum distribuunt. quidam superflue in conuiuibus et
lautis commessationibus. Eze. 34. Nonne greges pastoribus pas-
cunt. pastores autem israel pascebant semetipsum. quidam autem vane
conantes diuitias ecclesie israeliticis. aut in equorum apparatu. aut
inseruientium multitudine. in ornatu aureo equorum. in edificis
lautis palatiorum. quibus obicit. Ver. illud poeticum. dicitur pon-
tifices non iam in sancto sed inferno quid facit auz. Quidam ve-
ro etiam iniquiter distribuunt ecclesie bona. ut dicuntur propter quos et
sanguineos. Non fuit talis pastor beatus. Paulinus nolane
urbis episcopus. de quo recitat beatus Gregorius. in libro. dyaloz. quod dum
italia in partibus campanie fuisset aguedalis de prelata. Pauli-
nus nolane urbis episcopus cuncta que habere potuit ad episcopatum pertinere
captiuis et indigentibus largitus est. Cuius sibi nihil reman-
sisset. pro redimendo filio cuiusdam vidue seruum se fecit generis
regis guandaloz. cui ipse predixit mortem sorori. Et agnus quod
esset. ad suam petitionem omnes sue civitatis cives relaxati sunt et
honestis manibus frumento ex africa ad propria redierunt. Secundus ti-
bus quem debent pastores ministrare fidelibus est spiritualis doctrina
et scia verbi dei. Jere. 3. Dabo vobis pastores iuxta cor me-
um. et pascent vos scia et doctrina. scia pertinet ad rectam intelli-
gentiam. doctrina vero ad bonam operationem. Sed in rei verita-
te frequenter aliqui proficiunt pastores ecclesie sic rudes et indocti.
ut magis sit eis opus pasci doctrina et scia. quam ut alios possint
instruere. tales deberent illam sententiam timere. Dsee. 4. Quia sci-
entiam repulisti. repellam ego et te ne sacerdotio fungaris mihi.
Tercius abusus est sacramentalis. corpus viz et sanguis domini no-
stri ihesu christi. que dispensanda reliquit christus prelatus Mat. 24. si-
delis seruus et prudens quem constituit dominus super familiam suam. ut
det illis cibum in tempore. **D** Secundo probat christus se esse bonum
pastorem: Bonus pastor animam suam. vitam suam: dat: precibus
et morti: pro omnibus suis: ne pereant. hic autem probat se bonum esse pa-
storem cuius bonitas est diligere gregem. nulla vero maior di-
lectione. quam ut animam suam ponat quis pro amicis. christus igitur bonus
est pastor. quia ex dilectione sui gregis dedit animam suam. i. Jo. 3.
In hoc cognouimus caritatem dei. quod ille pro nobis animam suam
posuit. Nota quod pastores ecclesie non solum debent exteri

ora bona ouibus miseriter impendere. sed aiam p eis ponere. q si
 animā multo magis corpus. Si vero corpus dē p ouibus trade-
 re non est dubiū quin a tpalia. Nam hm q dicit Au. in li. de ou-
 bus. totū qd est pastoris a exteriora et interiora ad vtilitatē e-
 ouū. ita q se totum dē deserere quatenus eis intendat. Si ad sit
 igit infirmitas. cum infirmantibus infirmet. vzať cuz scandaliza-
 tis. Si ad sit psecutio fugiat eum ouibus quemadmodū Jere. in
 egiptum Eze. in babiloniā cum filiis isrl descendit. hec oia vi-
 dit Ber. Item si mors imminet patum eū esse optet mortē pa-
 ti. ne oues dispgant vt dicit Gre. quemadmodū bñus tho. can-
 tuariensis archieps morti se exposuit p ecclesia. Et amb. p de-
 fensione ecclesie rñdit impatori. si pñomium meū querit im-
 pator inuadere. si corpus occurram vultis in vincula rape. vul-
 tis in mortē. voluntas est mihi. non ego me vallabo circumfusi
 ne pproz. nec altaria tenebo vitam obsecrans. sed p altaribus g-
 tius immolabor. Item qd maius est. ita desideret gregis salute
 vt quasi suam non cogitet. vnde moyses rogans deū p offer sa-
 ppli isrl. dicebat deo. aut dimitte eis hanc noxā. aut dele me d-
 li. quem scripsisti Exo. 32. Similiter et paulus apostolus cupie-
 bat anathema fieri. i. supernam maledictionem incurrere vt sal-
 uarentur fratres. Nam xps p nobis vt dicit apostolus male-
 dictionem legis sustinuit. quia maledictus erat ois qui pende-
 bat in ligno. Sed istud scōz desiderium magis faciebat eos g-
 tos. Item vt dicit Ber. in epla quadā. tanta dē esse dilectio pa-
 storis ad gregē. vt eē patius sit si expedierit int rare gehennam
 p salute gregis. decantans dño. Si ambulauero in medio um-
 bre mortis. non timebo mala ꝛ. Nam eē anima xpi ad inferna
 descendit p nobis. Ecce igit in quanto caritatis culmine dē pa-
 stor existē qui substncā mūdi distribuat qd ē minimū inter oia
 qui afflictis cōmuniat. fugatis adsistat. mortē dēminat. salutez
 ppam p alioz exponat salute a vitimo eē ipas inferni penas n-
 timeat. Est aut sciendū q psecutio ecclie aliquā generalis ē. vt
 grex dispgat. a tūc ad ei9 defensionē dē pastor animā suā dare
 vt dictū ē. Aliquā vō psecutio epsonal. vbi qrit pastor sol9. et
 tunc oues debent p pastore animam ponere. ne percusso pasto-
 re dispergantur oues gregis quemadmoduz dicit Augustin9
 6. confe. 8. q dum in ciuitate mediolanensi Iustina arriana m-
 valentiani regis psequeretur beatus Amb. plebs fidelium ex-
 cubat in ecclesia pata cuz epo suo mori E Tercio ponit di-
 stinctio veri pastoris a mercenarij. mercenari9 at: mercenari9 dē
 Vel quia mercede cōductus est. et est hic simoniacus. vel quia

Sermo

mercedem sperat. neuter autem istorum verus est pastor. unde subdit: Et qui non est pastor: De eo quidem qui simoniace ordinatus est. non est dubium. quia pastor non est. nec potest ministrare ut dicitur. 1. q. 1. Sed de eo qui non est simoniace ordinatus. mercenarius tamen est quia pro comodo terrene substantie ministrat dicendum secundum Gregorium. quod talis merito nomen pastoris perdit. eo quod terrenam substantiam plusquam oves diligit: cuius non sunt oves proprie: reuera neutrius istorum sunt oves proprie sed potius temporale commodum cuius intentione sunt in ecclesia: viz lupum venientem: pro lupum dyabolus potest intelligi. Iere. 5. Lupus ad vesperas vastabit eos. quia enim dyabolus caedit a claritate lucis eterne ideo ad vesperam vastare dicitur. Iste lupus venit ad oves ut eas temptet. unde Iuxta. Ecce lupus ovis guttur apprehendit. cum dyabolus fidei adulterium persuasit. vel per lupum potest hereticus intelligi. Mat. 23. Recedite a falsis prophetis qui veniunt ad vos in vestimentis ovium. intrinsecus autem sunt lupi rapaces. Item lupus venit ad gregem ut decipiat per falsam doctrinam. vel pro lupum potest intelligi quicumque tyrannus et persecutor fidelium Eze. 22. principes in medio eius quasi lupi rapientes predam. Adversus omnes istos lupos bonus pastor ponit animam suam resistere temptacionibus demonis. arguendo et increpando vicia. quod si quemquam viderit obstinatum. etiam excommunicat. 2. Thim. 4. Iuste. optime. impotente. argue. obsecra. increpa resistit fallacis hereticorum. verba predicando. 2. Thim. 4. Predica verbum opus fac euangeliste. misterium tuum imple Resistit et persecucionibus malorum orando et implorando celestium beneficium vniuersum. Ambrosius. et legit in decretis. 23. q. 8. adversus gothos. lacrimae meae mea arma sunt. talia enim munimenta sunt sacerdotibus. aliter nec debeo nec possum resistere. Sed audiamus quid in casu isto faciat mercenarius: videtur ei: venientem lupum et dimittit oves: luporum morsibus lacerandas: et fugit: ut saluet seipsum dimittit oves damno. et ipse fugit damnus. Recedendum quod mercenarius aliquando et si steterit corpe. animo tamen fugit. Esto ei quod publicum timeat increpare et excommunicare. ad ultimum fugit animo. licet persistet corpe. Et si contemnerit predicare veritatem ut elidat errores aut etiam pro grege non obiciat se tyranno. volens ipsius captare benivolentiam. dimittit oves curam eis non impendendo. et fugit corde ab eis. Consideranda est in his dictionibus veri pastoris et mercenarii. verus est pastor fuit salvator noster qui videtur in passione sua non lupum unum habere multitudinem luporum venientium permittit se gregi discipulorum discipulos quem quirit. cum illi dixerunt ihm nazarenus. ipse non fugit discipulos relinquens sed ait. Ego sum. Si ergo me queritis.

simite hos abire. ¶ Deinde ponit lupi crudelitatem Et lupus rapit. vel in peccatum vel in errorem vel in mortem et seruitutem Et dispergit oues: Dispergunt oues hinc inde. et sic grex dissipatur. quod totum euenit eo quod oues non habent pastorem: sed mercenarium. Eze. 34. dispse sunt oues mee. eo quod si esset pastor mercenarius aut fuit quod mercenarius est: Gre. Ut aliquis sit pastor vel mercenarius veraciter cognosci non potest. si occasio de sit necessitatis. tunc enim tranquillitatis ita mercenarius sicut verus pastor videtur habere curam gregis. Sed lupus veniens indicabit utranque. fugit enim mercenarius. quod mercenarius est. non enim querit nisi mercedem lucris temporalibus. ideo fugit ne illud perdat: et non pertinet ad deum de ouibus: si quidem fuerit symoniacus non est dubium. quod non pertinet ad deum de ouibus. si vero lucra querat terrena. propterea quia dum solam terrenam querat substantiam. nihil est sibi cure de gregis dispersione. dummodo non perdat quod principaliter amat etc.

Secunda pars. ¶

Secundo cum dicit. Ego sum etc. ostendit qualem habuit christus ouium noticiam. et quatuor facit. primo enim premitit noticiam: Ego sum pastor bonus: non ex accidenti dono. sed essentialiter bonus est ut dicit Gre.

sue vero bonitatis rationem assignat ouium noticiam: Et cognosco oues meas: Non respicit ad pilum. z. Thi. z. Nouit dominus qui sunt eius. Ille vero sole oues sunt christi. qui vocem eius audiunt credendo doctrine ipsius. et eum secuntur per rectam operationem Jo. 10. oues illum sequuntur. quia sciunt vocem eius. Nota quod noticiam ouium pastor debet habere. et inuigilare suo gregi. quod oportet eum reddere rationem deo de ouibus sibi commissis Heb. 13. Obedite propositis vestris. et subia ceteris. ipsi enim semper vigilant quasi rationem reddituri per aiabus vestris. Debet autem pastor principaliter vitam et conscientiam subditorum cognoscere. ut distinguat oues ab hedis proli. z. Diligenter agnosce vultum pecoris tui tuosque greges considera. Debet igitur pastor cognoscere. si qui sunt notorii peccatores. ut eos arguat. prima Thi. 5. peccantes coram omnibus argueat et ceteri timeant. Item debet scire qui sunt pupilli. et pauperes in ciuitate ut eis provideat. qui etiam patientiam inuiam. ut eis subueniat. Eccl. 5. Si pecora tibi sunt attende illis. Sed heu quia multi pastores ecclesie suas oues non cognoscunt: possessiones quidem ecclesie diligenter considerant reddunt sine diminutione exigunt. et expensas subtili examinatione reputant utrum uo aliquis relicta pro uoluntate teneat auncubina quibus regat populum quibus dicitur cler. 9. hinc attendunt quod propter auariciam speculatores

Sermo

oēs facti sunt. Ysa. 56. Ipsi pastores ignorauerunt intelligentiā
oēs in viam suam declinauerunt. vnusquisq; ad auaritiā suā
vnde quantū ex eis est. ipsi tot aīaz sunt causa dampnationis
quot eis sunt commisse. Recitat autē mgr Otto. q; dyabolus
cuidam laico appens in specie hoīs p ipm cuidam epo tales mi
sit salutes. pncipes tenebrāz. pncipib; ecclīaz salutem. vram
optamus salutem. quia quot vobis commissi sunt. tot a nobis
curie infernali missi sunt. vnde in signuz veritatis dyabolus lai
cum in facie percussit. ita q; vestigia manus non recesserunt a facie
mili p aquaz benedictam. Quid igit faciet talis pastor in die no
uissimo. cum dicet quid hec audio de te redde rōnem villicacōis
tue. iam em̄ vltimus non poteris villicare. redde inquam ratio
nem quib; tradidisti bona ecclesie. qualiter dispensasti sacramē
ta dei. qualem habueris curaz de ouibus xpi sanguine redemp
tis. tunc paupes clamabunt q; fame perierunt. tūc multe oues
lamentabuntur. q; eoz causa sunt dampnate. Scdo ponitur.
q; etiam oues xpm agnoscunt: Et cognoscunt me mee: oues
christi ipm agnoscunt noticia fidei. que per dilectionez operat
et ideo deipi nō possunt in eo. nec in membris eius. discernit
em̄ pseudo xpi et pseudo pphetas. a fructib; inquit eoz cogno
scetis eos. **Id** Nota q; pastor non debet esse psona priua
ta. sed palam omnib; se debet demonstrare. vt sit lucerna non
sub modio abscondita. sed lucerna ardens exaltata sup candela
brū. cuius lumie fideles illustrent. **Mat. 5.** Sic luceat lux vra
coram hominib; vt videant vra bona opa. quatenus vita iusta
tione et morib; det subditis bonum exempluz. **Thi. 4.** Esto
exemplū fidelium in vbo in auersacōe. in caritate. in fide. in ca
stitate. Igit h̄m q; dicit Hugo. 2. li. clau. 9. Oues illum pastorez
cognoscunt quem sepe. viderunt pntem. que subiectis familia
ritas notū. beneficia reddunt amicū. Sed diligētē attendendū
est. q; ex quo debent oues ppriū pastorem agnoscere summope
cauendū ē ipsi pastoreis ipocrisis vitū vñ **Xmb.** in libro d officii
is. forma eē debem; ceteris. nō solū in ope. h̄ et in h̄mone. in ca
stitate ac fide q̄les h̄re volumus. tales sim; . q; q̄les affectū habe
mus talē apiam; . Itē idē **Xmb.** in suo pastorali. Nō habeat in
ecclesia cathedra sublimior. et scientia sacramentis repiat hūili
or. nec locutionez simulemus columbinā. q; mētē hēam; caninā
nec p̄ssionem monstremus ouinā. q; ferocitatē hēam; lupinā
z. **Tercio** regredit xps ad pbandum. q; ipse suaz ouū habeat
noticiam. vbi considerandum est. q; vt dicit **Xu.** oues xpi sunt
oēs electi et predestinati in vitam eternam. Cognoscere autē qui

sint predestinati impossibile est nobis. unde ap[osto]lus. Ro. 11. dis-
 fuse de predestinatiōe disputans tandem de re abscondita sic ter-
 minat sermonem. *Q*uā altitudo diuiciaz sapie et scie dei. q̄ in cō-
 prehensibilia sunt iudicia eius et inuestigabiles vie eius. Quis
 em̄ cognouit sensuz dñi aut quis cōsiliarius eius fuit. Solus at̄
 deus nouit hoc secretum. nunc aut̄ sic est. q̄ xp̄s totam noticiāz
 h̄t dei patris utpote ex tota scia p̄ris genitus. ita q̄ nihil est in
 p̄re qd̄ filium lateat. quemadmodū p̄r h̄t totam noticiā filii.
 quia nulla est noticiā filii que non sit de scia p̄ris. ita ut p̄rem
 non lateat aliquid in filio. cōsequens igit̄ est. quia oēs rōes cre-
 ationis ⁊ predestinatiōis sunt in p̄re h̄m p̄riam rōnem p̄ncipiū
 ideo oēs p̄destinatos nouit filius ac p̄ hoc cognoscit oues suas
 hoc est igit̄ qd̄ dicit: Sic nouit me p̄r: cognoscit aut̄ p̄r filium
 totaliter. q̄ nihil est in filio. nisi genitū ex scia p̄ris. uel qd̄ na-
 scendo accepit. eodem mō filius agnoscit p̄rem: Et ego agno-
 sco p̄rem: cōsequens est q̄ filius ouium suaz. i. predestinatz et
 electoz habeat noticiā Jo. 13. Ego scio q̄s elegerim et Eph̄.
 1. elegit nos in ip̄o añ mundi cōstitutiōem. *I* Quarto egre-
 dit̄ ad pbandum se esse bonum pastorem. dixerat em̄ q̄ bonus
 pastor aīam suam dat p̄ ouibz suis. ip̄e uero hoc fecit: Et aīam
 meam pono: non coactus sed sponte. Jo. 10. p̄tatem habeo po-
 nendi aīaz meam. et p̄tatem habeo itez sumendi eam: p̄ ouibz
 meis: Solis em̄ ouibz xp̄i p̄ficiat passio eius. Nota q̄ ut remitte-
 retur nobis delictum p̄cc̄i. xp̄s quasi fuit fideiussor humani ge-
 neris. tradens aīam suam p̄ redemptiōe debiti p̄cc̄i. Mat. 20.
 Venit filius hoīs dare aīam suā redemptiōem p̄ multis. Et hec
 fuit magna caritas. q̄ animā suam tradidit p̄ nobis. n̄ quibus-
 cunqz. sed etiam inimicis. Jere. 12. Dedi dilectam animā meam
 in manu inimicorū eius. Qd̄ uero excellentissime cōmendat hāc
 caritatis gr̄am est. q̄ etiam p̄ nobis aīam suam exposuit morti
 Psa. 53. tradidit in mortem animā suā et cum sceleratis rep̄ta-
 tus est. hoc tanta gr̄a n̄ri fideiussoris nunq̄ debet de cedere nobis
 am̄e. q̄ nihil mai⁹ p̄ nobis facē potuit. Eccl̄. 29. gr̄am fidei-
 ussoris. ne obliuiscaris. dedit em̄ p̄ te animā suā x̄c.

Tercia pars.

Er̄cio cum dicit. Et alias x̄c. ostenditur q̄ xp̄s disp-
 las oues ad vnum reduxit ouile. et tria facit. primo
 em̄ asserit se h̄re alias oues. sed disp̄las: Et alias ou-
 es habeo: p̄destinatos. s. ex gentibz: que non sunt
 ex h̄ ouili: ppli in deoz. p̄destinati quidem erant multi ex genti-
 bus. qui nō erant de ouili ppli isrl̄. sed nondum erant isti vocati

Sermo

Ne p hoc nondum erant in ouile dñi agregati. Secdo ponitur xpi solitudo in reduendis ouibz: Et illas optet me adducere hoc q dicit optet hm. Criso. non est necessitatis demonstratiuum sed affirmatiuum eius qd omnino fiet. Nota q xps vt displice oues agregaret in vnum quesuit eas in hoc mundo. clamado pegrinando. passus est laborem. sudore famem. sitim. vigiliis. molestias plurimas. ⁊ tandem etiam ipam mortem Jo. 11. ihus mortuus erat p gentē. s. iudeoz. ⁊ non tm p gentē. sed vt filios dei qui erant dispersi in gentibus scz congregaret in vnum: et vocem meam audirent: hoc em modo reduce sunt oues errantes. quia audierunt vocem pastoris. ⁊ edentes euangelio ⁊ obediētes fidei. *Ysa. 33. Audite qui longe estis. que fecerim. ps. pplus quem non agnoui huius mihi in auditu auris obediuit mihi. Audientes igit oues errantes vocem pprii pastoris ad eū auerterunt. 1. Pe. 2. Eratis sicut oues errantes. sed auerli estis nunc ad pastorem et epm animaz vraz.* L Tercio tangitur vnitas ecclesie: Et fiet vnum ouile. qd est ecclesia in vnitate fidei. *Eph. 4. vna fides et vnum baptisma. vnde nō est istud ouile iudaicum vel gentile. licet in ipso agregentur iudei et gentiles. sed est ouile christi. vbi non est distinctio iudei et gentilis. Et vnus pastor est xps. Eze. 34. Suscitabo sup pecora mea pastorem vnu qui pascet ea ⁊. 37. Seruus meus dauid erit rex super eos et pastor vnus erit oim eoz.* Nota q pastores ecclesie multas habent oues. que non sunt de suo ouili. ois viz peccator licz numero cōputetur infra oues ouilis pastoris. merito tm non est de ouili ecclesie. sed de ouili infernali. Nam etiā dyabolus suum h̄t ouile. de quo dicit ps. Sicut oues in inferno positi sunt ⁊. Istas oues debet bonus pastor reducere. predicando. admonendo. ⁊ orando ad penitenciam. Sed de quibusdam negligentibz auerit dñs. *Eze. 34. Dicens. ve pastozibus israel. qui gregem meum non pascebatis. qd infirmū fuit nō solidastis et qd egrotū non sanastis. qd fractum erat nō alligastis. ⁊ qd abiectum erat non reduxistis. et qd perierat non quesistis. sed eum austeritate imparabatis eis. et cum potentia et infra. h̄c dicit dñs. Ecce ego ipse sup pastozes requiram gregez meū de manu eoz. Si vero pastor errantes ad penitenciam reduxerit tunc non erunt in ecclesia sua duo ouilia ecclesiasticum scz ⁊ infernale. Nec duo pastozes epus scz et dyabolus. Sed fiet vnu ouile et vnus pastor. p quo ope vt dicit. 1. Pe. 5. Cum apparuerit pnceps pastoz. pastozes ecclesie pipient immarcescibilem glorie coronam ⁊.* Prima pars.